

Uutta kasvua

PERUNASTA

MYLLYMÄEN PERUNAN ASIAKASLEHTI

1/2017

Pure peruna
hanke kertoo
perunasta nuorille **s. 12**

s. 6–7
Lehtilannoitekatsaus

**LUOMU-
PERUNA**
onnistuu

s. 12

TIESITKÖ TÄTÄ PERUNASTA

Peruna lisää serotoniinin tuotantoa ihmisen aivoissa. Serotoniini puolestaan tutkitusti vähentää stressiä ja masennusta.

Peruna on kevyttä terveys- ja kasvisruokaa!

PERUNA ON ERITTÄIN TERVEELLISTÄ ruokaa ja ei lihota. Uuden tutkimuksen mukaan perunan säännöllinen syöminen alentaa verenpainetta ja pienentää sydänsairauksien riskiä. Se on täysin kolesteroliton ja se sisältää mm. C- ja B-vitamiineja, kaliumia, kalsiumia, magnesiumia, sinkkiä, kuparia ja rautaa. Peruna ei sisällä keinotekoisia lisäaineita. Tutkimusten mukaan peruna lisää serotoniinin tuotantoa ihmisen aivoissa. Serotoniini puolestaan tutkitusti vähentää stressiä ja masennusta. Peruna on myös laktoositon ja gluteeniton. Perunassa on myös proteiinia ja kuituja. Perunassa on enemmän proteiinia kuin pinaatissa! Paistetussa perunassa tai perunasoseessa on kuituja ja rasvaa yhtä paljon kuin lehtisalaatissa! Perunassa on myös yhtä paljon kuitua kuin kaalikeitossa. Peruna sisältää

tää runsaasti kaliumia, noin 400 milligrammaa sadassa grammassa eli saman verran kuin banaanissa. Peruna vähentää turvotusta, sillä se poistaa nestettä ja sitoo happamuutta. Perunassa on vain yksi kuudesosa sokeria kuin maustamattomassa rahkassa ja rahkalla osa yrittää laihtuttaa. Peruna on 99,9 % rasvatonta.

Hiilihydraattiakin peruna sisältää 50 % vähemmän kuin riisi ja 80 % vähemmän kuin makaroni. Peruna käyttää kasvuun murto-osan vettä verrattuna riisiin. Tutkimusten mukaan myös perunan hiilijalanjälki on huomattavasti paljon pienempi kuin riisillä. ●

Timo Myllymäki

Myllymäen Peruna Oy:n asiakaslehti 1/2017

Päntäneentie 743, 61980 PÄNTÄNE

Toimitus: Virpi Myllymäki,
virpi@perunansiemen.fi

Seuraava numero: marraskuu 2017

Jakelu: 1 200 kpl

Mediatiedot: www.perunansiemen.fi

Taitto: I-print | plus

Paino: I-print, Seinäjoki

Kansikuva:

Rentoa koekaivuuta kesällä 2016

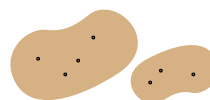
KILOKALOREITA	kcal/100 g
Keitetty peruna	76
Keitetty riisi	137
Keitetty spagetti	98
Keitetty makaroni	327

Eli keitetyssä perunassa on selvästi vähiten kaloreita.

100 G PERUNAA SISÄLTÄÄ (Riippuen perunalajikkeesta)

Vettä (80% perunasta on vettä)	n. 80 g
Hiilihydraattia	13-16 g
Proteiinia	1,9 g
Rasvaa	0,1 g
Kuitua	1,0 g
Natriumia	0,8 mg
Kaliumia	425 mg
Magnesiumia	20 mg
Kalsiumia	5 mg
Fosforia	40 mg
C-vitamiinia	8,5 mg

Vaikka maailmanlaajuisesti riisi on perunaa merkittävämpi viljelykasvi, on peruna maantieteellisesti laajimmin viljelty pohjoisesta Suomesta ja Kanadasta tropiikkiin asti. EU:n 25 jäsenmaassa perunaa viljellään yli 2,3 miljoonalla hehtaarilla. Maailman suurin perunantuottaja on nykyään Kiina. Suomalainen syö perunaa keskimäärin 60 kiloa vuodessa. Meidän arkinen ruoka-aine peruna onkin yksi terveellisemmistä ruoka-aineista. ●

Missä on kysynnän ja tarjonnan laki?

KOTIMAISTA PERUNAA on normaalia vähemmän varastoissa ja sen laadussa on ollut suuria vaihteluita, joten lajittelutappiot ovat olleet osassa eriä melko suuria. Riittääkö edelliskauden perunaa enää kesälle niin aika näyttää? Viljelijän saama hinta perunan vapaille erille ennen pakkaamoa/kuorintaa on vaihdellut melkoisesti, mutta ollut pääosin 15-17 senttiä kilolta riippuen käyttötarkoituksesta. Euroopassa perunan tuottajahinta on ollut koko kauden korkea noin 20-25 senttiä kilolle, että sieltä ei Suomeen ole tuotu perunaa juuri lainkaan. Jopa Baltian maissa perunan hinta on ollut hyvä.

Perunan hintaa on tällä kaudella toisinaan halpuutettu kauppaketjujen toimesta. Suomalainen peruna, missä on kysynnän ja tarjonnan laki? Tänä kautena on tarjontaa niukasti ja ulkomaisen perunan hinta korkea. Nämä tekijät olisi mahdollistanut perunalle korkeamman hinnan. Helposti olisi ollut perusteltavissa vähintään sama tuottajahinta laadukkaalle kotimaiselle perunalle kuin ulkomaiselle. Olemme melko huonoja perunan-

myyjä tukuille ja kauppaketjuille. Myymmekö vain kiloja? Onko hinnalla väliä? Perunan kulutus pysyy vuodesta toiseen samalla tasolla, on perunan hinta kaksinkertainen normaalin nähden tai ei. Perunan kulutusta halpuutus ei lisää, joten halvalla myyminen on kuin omaan jalkaan ampuisi.

Ainoat, jotka tästä halvasta ruuan hinnasta hyötyvät ovat lähes monopolin asemassa olevat isot kauppaketjut ja kuluttajat. Onko jonkin etu ajaa kotimaisen ruuan tuotantoa niin alas, että se loppuu? Kauppaketjut väittävät, että myyvät pienemmällä katteella ruokaa kuin aiemmin. Miten sitten on mahdollista, että samojen ketjujen tilinpäätöksissä ruuan myynnin kate oli parantunut ja tulokset nousseet? Kummallista matematiikkaa. Kilpailuvirasto rankaisi Valiota maidon myymisestä liian halvalla. Kenelle kilpailuvirasto laittaa sakot siitä, että perunaa myydään liian halvalla? Onko se viljelijöiden, perunan myyjien vai määräävässä asemassa olevan ostajan syytä? ●

Timo Myllymäki

Kotisivumme uudistuivat!

MYLLYMÄEN PERUNAN kotisivut ovat uudistuneet tutussa osoitteessa www.perunansiemen.fi. Ulkoasumuutoksen lisäksi olemme käyneet läpi koko sivuston sisällön. Pyrimme pitämään kotisivut aina ajan tasalla ja päivitystyö on jatkuvaa. Lajikekohtaiset tiedot löytyvät perunan kuvia klikkaamalla.

Kevään mittaan teemme parannuksia ja täydennyksiä erityisesti Kuluttajalle -osioon. Myös kieliversioita tullaan parantamaan.

Toivomme palautetta sivujemme toimivuudesta. ●

Myllymäen Peruna ja maatala valittiin Farmarin tilakohteeksi

TULEVA VALTAKUNNALLINEN

Farmari-maatalousnäyttely ei rajoitu pelkästään näyttelykentälle Seinäjoella. Näyttelyvierailua täydentämään on valittu tilakohteita ja maaseutuyrityksiä, joiden ovet ovat avoinna sovittuna aikana kaikille kiinnostuneille.

Myllymäen maatilan ja Perunan ovet ovat avoinna kesäkuussa Farmarin aikana seuraavasti:

to 15.6 klo 10-18
pe 16.6. klo 10-18

- Tutustuttavana on mm. viime vuoden lopulla käyttöön otettu perunavarasto, lajittelutilat sekä koneita. Tarkempia lisätietoja ja kutsu avoimiin oviin lähetetään toukokuun alussa, sanoo Timo Myllymäki.

Tervetuloa tutustumaan!

FARMARI
SEINÄJOKI 14.-17.6.2017

Varhais- ja kesäperunalajikkeiden viljelyalojen muutokset

Varhais- ja kesäperunan pinta-alat 2016

Lähde: Mavi/Maanmittauslaitos, maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmä 26.07.2016.

Lajikkeen nimi	2016	2016/2015	Pinta-ala hehtaaria			
	Hehtaarit Yhteensä	Pinta-ala muutos	Ruoka- peruna	Ruoka- teoll.per.	Katteenal. Varhaisper.	Siemenper. sertifioitu
SOLIST	822,58	205,33	567,32	69,19	152,07	34,00
COLOMBA	759,76	380,95	647,70	27,58	17,30	67,18
HANKKIJAN TIMO	706,12	-39,39	289,32	0,90	362,58	53,32
ANNABELLE	563,12	54,37	440,94	21,00	47,41	53,77
SIEGLINDE (SIIKLI)	527,69	-34,97	395,63	0,30	92,51	39,25
RIKEA	241,09	-240,98	172,18	67,36	1,55	0,00
CARRERA	145,10	-51,96	104,71	0,00	28,86	11,53
ARIELLE	104,36	16,71	74,38	20,97	7,85	1,16
VELOX	101,26	-70,34	99,59	0,00	1,67	0,00
ANUSCHKA	44,63	11,85	43,98	0,00	0,00	0,65
JUSSI	31,15	31,15	10,13	0,00	5,57	15,45

VARHAIS- JA KESÄPERUNALLE voi olla hyvä kysyntä ensi kesänä, koska edelliskauden perunat todennäköisesti loppuvat normaalia ennemmin. Oheisessa taulukossa on näiden lajikkeiden viljelyaloja. Solist on nykyään suosituin varhaisperuna pudottaen Hankkijan Timon sijalle 3. Kesäperuna Colomba on nousut toiseksi suosituimmaksi lajikkeeksi varhaisissa lajikkeissa, kun Rikea on poistumassa markkinoilta. Rikean pinta-ala on ollut suurimmassa laskussa pudoten sijalle 6. Kun taas Colomban ja Solistin pinta-alat on voimakkaammin kasvaneet. Kesäperuna Annabelle on neljänneksi suosituin, nousten Siiklistä ohi. Kesäperuna Siikli putosi sijalle viisi. Carreran (sija 7.) ja Veloxin (9.) viljelyalat ovat olleet laskussa. Ariellen (8.) ja Anuschkan (10.) viljelyalat eivät ole juurikaan muuttuneet kaudesta 2015. Uutuuslajike Jussi on 31 ha viljelyalallaan vasta 11. suosituin, mutta sen ala varmaankin tulevana viljelykautena nousee muutaman sijan. ●

Siemenperunan laatuvaatimukset mukulanäytteen tarkastuksessa

VARASTOTARKASTUKSEN LAATUVAATIMUKSET yksityiskohtaisemmin:

1) Multaa ja roskia sallitaan enintään 2,0 painoprosenttia unionin A ja B-luokissa. Unionin S, SE ja E-luokissa multaa ja roskia sallitaan enintään 1,0 painoprosenttia.

2) Kuiva- ja märkämätää saa olla perussiemenessä (unionin S, SE ja E -luokat) ja sertifioitussa siemenessä enintään 0,5 painoprosenttia, josta märkämätää 0,2 prosenttia.

3) Ulkoisia vikoja, mukaan lukien epämuodostuneet ja vahingoittuneet mukulat, saa olla enintään 3,0 painoprosenttia.

4) Perunarupea (ruven peittämä alue yli 1/3 mukulan pinnasta) saa olla enintään 5,0 painoprosenttia.

5) Kuorirokkoa saa olla enintään 3,0 painoprosenttia (kuorirokon peittämä alue 1/10 mukulan pinnasta).

6) Seittirupea saa olla enintään 5,0 painoprosenttia (seittiruven peittämä alue 1/10 mukulan pinnasta).

7) Liiallisen kuivettumisen tai harmaahilseen aiheuttaman kuivettumisen vuoksi nahistuneita mukuloita saa olla enintään 1,0 painoprosenttia.

8) Siemenperunassa ei saa esiintyä vaarallisia kasvintuhoojia.

Vioitus	Esiperussiemen	Esiperussiemen	Perussiemen	Sertifioitu siemen
	Unionin PBTC %	Unionin PB %	Unionin S, Unionin SE ja Unionin E %	Unionin A ja Unionin B %
Multaa ja roskia	-	1,0	1,0	2,0
Kuiva- ja märkämätää (josta märkämätää)	0,00	0,2	0,5 (0,2)	0,5 (0,2)
Ulkoisia vikoja	0,00	3,0	3,0	3,0
Perunarupea	0,00	5,0	5,0	5,0
Kuorirokko	0,00	1,0	3,0	3,0
Seittirupea	0,00	1,0	5,0	5,0
Nahistuneita	0,00	0,5	1,0	1,0
Yhteensä vioituksia	0,00	6,0	6,0	8,0
Maltokaariviruksen oireita	0,00	0,00	0,00	-
Vaarallisia kasvintuhoojia	0,00	0,00	0,00	0,00
Ali- tai ylisuuria	-	-	3	3

9) Esiperussiemenessä ja perussiemenessä ei saa esiintyä maltokaariviruksen silmämääräisesti näkyviä oireita.

10) Alisuuria mukuloita saa olla enintään 3 painoprosenttia ja ylisuuria mukuloita saa olla enintään 3 painoprosenttia.

Kohtien 2 - 7 summa saa olla enintään 6,0 painoprosenttia unionin S, SE ja E -luokissa ja enintään 8,0 painoprosenttia unionin A ja B-luokissa.

Maltokaarivirus on kielletty esiperussiemenessä ja perussiemenessä. Eviran tulkin-

nan mukaan sertifioituissa siemenluokissa ei ole vaatimusta maltokaarivirukselle, mutta tarkastaja merkitsee tiedon pöytäkirjaan, jos maltokaarivirusta löytyy.

Eviran tulkin mukaan varastotarkastuksessa lajikeaitouden täytyy täyttää luvussa 10.8 esitetyt lajikeaitousvaatimukset. ●

Lähde: Evira, Sertifioitujen siemenperunan tuotanto ja tarkastukset. Dokumentti löytyy netistä Eviran sivuilta www.evira.fi

NIMISUOJA tuo lisäarvoa

EU:n nimisuojaajärjestelmä suojaa elintarvikkeita ja maataloustuotteita vakiintuneen nimen väärinkäytöltä ja huokeammilta väärännöksiltä sekä luo tuotteille lisäarvoa. Kulluttajalle suojaus on tae siitä, että tuotteen alkuperä, raaka-aineet ja valmistusmenetelmä tunnetaan.

EU:n nimisuojaajärjestelmässä voi suojata joko tuotteen valmistamisen ja/ tai tuotannon sen perinteisellä maantieteellisellä alueella tai tuotteen perinteisen valmistusmenetelmän. Suojauksen voi saada sellainen tuote, jota on valmistettu tai tuotettu perinteisesti tietyllä alueella tai tietyllä valmistusmenetelmällä yli kolmenkymmenen vuoden ajan.

Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden nimisuojaajärjestelmä on ollut Euroopan yhteisön laajuisena voimassa vuodesta 1993. Euroopan unionissa on rekisteröity suojattuihin nimityksiin yli 1 200 tuotetta.

Kolme erilaista suojaustapaa

Suojattu alkuperänimitys (SAN)

Suojatulla alkuperänimityksellä tarkoitetaan nimeä, joka on peräisin tietyltä alueelta, tietyistä paikasta tai poikkeustapauksissa tietyistä maasta. Sen laatu ja ominaisuudet johtuvat olennaisesti tai yksinomaan tietyistä maantieteellisestä ympäristöstä luontoineen ja inhimillisine tekijöineen. Tuotteen kaikki

tuotantovaiheet tapahtuvat rajatulla maantieteellisellä alueella.

Suomalaisista tuotteista alkuperämerkintänä on suojattu Kitkan viisas (muikku), Lapin Poron liha, Lapin Poron kuivaliha, Lapin Poron kylmäsavuliha sekä Lapin Puikula (peruna).

Suojattu maantieteellinen merkintä (SMM)

Suojatulla maantieteellisellä merkinnällä tarkoitetaan nimeä, joka on peräisin tietyltä alueelta, tietyistä paikasta tai maasta. Sen tietty laatu, maine tai muu ominaispiirre juontuu pääosin sen maantieteellisestä alkuperästä. Tuotteen tuotantovaiheista ainakin yksi tapahtuu rajatulla maantieteellisellä alueella. Kainuun rönttönen (marjapiiras) ja Puruveden muikku ovat suojattu maantieteellisenä merkintänä.

Aito perinteinen tuote (APT)

Aito perinteinen tuote vastaa tuotanto- tai jalostusmenetelmän tai koostumuksen osalta perinteistä käytäntöä kyseisen tuotteen tai elintarvikkeen kohdalla. Se valmistetaan perinteisesti käytetyistä raaka-aineista tai ainesosista.

Sahti, karjalanpiirakka ja kalakukko ovat saaneet APT-suojauksen. 🍷

Lähde: MMM

TIESITKÖ TÄTÄ PERUNASTA
Varhaisperunoista viljellään 70 prosenttia Varsinais-Suomessa ja loput pääosin eteläisen Suomen ja ruotsinkielisen Pohjanmaan alueilla.

TIESITKÖ TÄTÄ PERUNASTA
Inkojen
valtakunnassa
peruna oli tärkein
viljelykasvi 2000 - 4000
metrin korkeudella
merenpinnasta.

Perunalle löytyy erilaisia LEHTILANNOITTEITA

Yara Suomi:

YaraVita lehtilannoitteet ovat tehokkaita, toimivia ja laajasti tankkiseoksiin sopivia lehtilannoitteita. Väkevä ravinnepitoisuus takaa pienen käyttömäärän, Lisäaineet varmistavat tehokkaan ja pitkäkestoisen vaikutuksen. Usein yksi lannoituskerta riittää halutun tuoksen saavuttamiseksi.

Kaikki tuotteet soveltuvat myös perunan lehtilannoitukseen, mutta erityisesti YaraVita Solatrel ja YaraVita Magtrac ovat osoittautuneet tarpeellisiksi lähes jokaisella perunapellolla. Ne sopivat käytettäväksi erittäin laajasti perunan kasvinsuojeluaineiden kanssa. Useimmiten YaraVita lehtilannoitteet ruiskutetaan rutontorjunnan yhteydessä.

YARAVITA SOLATREL on Fosforilehtilannoite, joka sisältää myös perunan kannalta tärkeitä sivu- ja hivenravinteet, kuten Magneesium, kalsium, mangaani ja sinkki. Muku- lanmuodostuksen aikana annettu YaraVita Solatrel varmistaa mukuloiden kehityksen fosforin avulla. Virallisissa kokeissa saavutetut sadonlisät ovat olleet 1000-8000 kilon

Knowledge grows

Lisää tuottoa

YaraVita™ SOLATREL -lehtilannoitus sopii perunan fosforipuutosten poistamiseen sekä muiden kriittisten ravinteiden täydennykseen.

Kokeissa yksi 10 l/ha ruiskutus lisäsi satoa jopa 8000 kg/ha eli 16 %.

Oikeissa olosuhteissa saat lehtilannoitukselle moninkertaisen tuoton!

Lue lisää yara.fi

välissä. Erityisen hyvä satovaste saadaan kuivissa olosuhteissa, jolloin fosforin saanti maasta on vaikeaa.

YARAVITA MAGTRAC magnesiumlehtilannoite käytännössä korvaa rakeisen magnesiumtäydennyslannoituksen. 1-3 kertaa kasvukaudessa 4l/ha käyttömäärällä YaraVita Magtrac pitää magnesiumpuutokset pois tehokkaasti, ollen samalla selvästi halvempi vaihtoehto kuin rakeiset täydennyslannoitteet.

Muut YaraVita tuotteet soveltuvat myös perunalle mikäli hivenravinteista on puutet-

ta. Oikean tuotteen valinnassa kannattaa tarkistaa viljavuustutkimus, tai ottaa kasvustosta Yara Megalab kasvianalyysi. Kasvianalyysi kertoo lehtilannoitustarpeen tarkimmin, ja oikean tuotteen valitseminen on helppoa. Sekoitettavuuden kasvinsuojeluaineiden kanssa voit tarkistaa YaraVita jälleenmyyjältä, tai tankmix palvelusta (www.tankmix.com). Voit myös ladata TankmixIT ja CheckIT applikaatiot älypuhelimiesi.

Aleksi Simula, Kehityspäällikkö,
Yara Suomi Oy, www.yara.fi

Avagro:

Avagrolla on perinteisten Coda-lehtilannoiteaineiden lisäksi Flex-lehtilannoitteet perunalle. Flex on kompleksilannoite, joka on hyvin hellävarainen kasville. Aineen PH on 5-6, joka vastaa lehden PH:ta. Näillä voidaan myös lisätä puuttuvia hivenravinteita. Flex-lannoitteilla on laaja yhteensopivuus kasvinsuojeluaineiden kanssa. Kysy sekoitus mahdollisuuksista aineen myyjältä. ●

www.avagro.fi

Lehtilannoitteet perunalle

Lannoitetta grammaa/litra

Valmistaja	Lannoitteen nimi	Pakkaus- koko litraa	Typpi N	Fosfori P	Kalium K	Kal- sium Ca	Magne- sium MG	Rikki S	Boori B	Cu	Fe	Mn	Mo	Sinkki Zn
YaraVita	AMAZINC	5/10					250							350
YaraVita	BRASSITREL PRO	10/20	69			89	71		60			71	4,6	
YaraVita	BORTRAC 150	10/20							150					
YaraVita	CALTRAC 560	10/20				400			3					31
YaraVita	COPTRAC	5/10								500				0
YaraVita	GRAMITREL	10/20	64				150			50		150		80
YaraVita	MAGTRAC	10/20					300							
YaraVita	MANCOZIN	5/10								110		330		84
YaraVita	MANTRAC PRO	5/10										500		
YaraVita	SOLATREL	1000		192	62	10	40					10		5
YaraVita	THIOTRAC 300	10/20	200					300						
YaraVita	ZINTRAC	5/10												700
Berner	BORON 150	10							150					
Berner	ZOOM	10	80				90	80	50			90	4	
Berner	MULTIPLE PRO	5/10					84			100		300		60
Berner	MAGNUS	10					288	180						
Berner	JET MANGAN 235	10										235		
Berner	HIPHOS	10/20		192	62		48							
Berner	FINAL K		45		383									
Avagro	CODA-BOR								140					
Avagro	CODA-Ca-L					78								
Avagro	CODA-Mn-L											106		
Avagro	CODA-Mg-L						50							
Avagro	CODAMIX								4	2	51	26	1	6
Avagro	CODASTING		80											
Avagro	Flex 18-0-3, kompleksi	1000	221	1	37	41	23		2			2		2
Avagro	Flex 18-0-0, kompleksi	1000				57	11					1		
Kasvinsuojelu.fi	Maatilan Peruna	10	55	100	65		20	36				18		5

Huom. Eri valmistajien tuotteet voivat sisältää lannoite- ja hivenravinteiden erilaisissa muodoissa. Kysy lehtilannoitteista, käytön ajankohdasta ja niiden käyttömääristä lisää myyjiltä. Taulukossa on osa lehtilannoiteaineista, tiedot saatu myyjiltä. Lehtilannoitteiden sekoitettavuus erilaisten kasvinsuojeluaineiden kanssa tulee tarkastaa sekoitustaulukoista. Lisäksi on olemassa erilaisia muita yhdisteitä/aineita, esim. aminohappoja ja orgaanisia aineita sisältäviä tuotteita.

Lajikkeita

moneen eri käyttötarkoitukseen

SOLIST ●

- erittäin aikainen varhaisperuna
- hyvä mukulamäärä, tasakokoista mukulaa
- myyntiaika juhannuksesta talveen
- kestää istutuksen kylmään maahan
- hyvänmakuinen peruna
- uusi peruna, pakkaus, pesu ja kuorinta
- Suomen suurin varhaisperunalajike

GALA ●●

- aikainen yleisperuna
- satoisa myös vaativissa kasvuoloissa
- erittäin hyvät taudinkestävyydet
- runsas mukulamäärä, tasakokoista perunaa
- erittäin hyvä käsittelynkestävyys
- pakkaus, pesu- ja kuorinta

AGILA ●

- melko aikainen mukulanmuodostus
- tuottaa isokokoista mukulaa
- erittäin satoisa kiinteä lajike
- hyvä ruven ja tyvimädän kestävyys
- erittäin hyvä sisäinen laatu
- hyvä tummumisenkestävyys
- pakkaus, pesu ja kuorinta

SORAYA ●

- aikainen kiinteä peruna
- hyvä mukulamäärä
- mukulan koko melko suuri
- erittäin hyvä ruven ja harmaahilseen kestävyys
- hyvä lehtiruton kestävyys, luomuun
- matala typpilannoitus
- pakkaus, pesu ja kuorinta

PRIVILEG ●●

- melko myöhäinen
- jauhoinen, hyvä maku
- pitkän soikea muoto
- suuri mukulakoko
- melko korkea tärkkelysprosentti
- korkea sato
- pakkaus, ranskanperuna ja tärkkelys
- uuniperuna

ALBATROS

- melko aikainen tärkkelysperuna
- korkea mukulasato
- korkea tärkkelysprosentti
- hyvä kuivuudenkesto
- hyvä viljelyvarmuus
- mukulat irtoaa varsista nostossa
- myös luomutuotantoon

LAJIKE	Keittotyyppi	Varhaisperuna	Ruokaperuna	Kuorinta	Valmistustuotteet	Luomu	Chipsi, ranskalaiset	Tärkkelysperuna
Agila	●		✓	✓	✓			
Beo	●●		✓	✓	✓		✓	✓
Gala	●●		✓	✓	✓	✓		
Privileg	●●		✓	✓			✓	✓
SF Vario	●	✓	✓	✓				
Solist	●	✓	✓	✓	✓			
Soraya	●		✓	✓	✓			

● Kiinteä
● Yleisperuna
● Jauhoinen

BEO ●

- melko aikainen jauhoinen peruna
- runsasmukulainen, tasakokoista mukulaa
- hyvä ruvenkestävyys
- erittäin korkea tärkkelyspitoisuus
- kaunis muoto, keltainen malto
- pakkaus, chips ja tärkkelys

SF VARIO ●

- erittäin aikainen varhais- ja kesäperuna
- erittäin satoisa kiinteä lajike
- hieman suurempi mukulakoko kuin Solistilla
- hyvä ruvenkestävyys
- pakkaus, pesu ja kuorinta

*Tutustu
lajikkeisiin lisää:*

www.perunansiemen.fi

Puh. 040 5066638

@myllymaenperuna

UUTTA KASVUA PERUNASTA
Myllymäen Peruna Oy

Peruna-herneohukaiset

6 annosta

4 dl hernerouhetta
2 dl vettä
125 g jauhoista perunaa (kuorittuna)
puolikas ruukku timjamia
2 isoa oksaa rosmariinia
1 iso sipuli
3-4 valkosipulin kynttä
2,5 dl maitoa
3 kananmunaa
1 dl vehnäjauhoa
1,5 tl suolaa
mustapippuria myllystä
öljyä paistamiseen

Kuva: Laura Riihelä. Perunassa on proteiinia, kuitua, kalsiumia, rautaa, magnesiumia, sinkkiä, fosforia, C-vitamiinia, B1- ja B6 -vitamiineja.

1. Laita hernerouhe likoamaan. Kuori perunat ja raasta ne hienoksi raasteeksi.
2. Riivi yrteistä lehdet ja hienonna ne. Kuori ja hienonna sipuli ja valkosipulit.
3. Sekoita kaikki ainekset yhteen ohukaistaikinaksi.
4. Paista öljyssä miedolla lämmöllä molemmin puolin.

TIESITKÖ TÄTÄ PERUNASTA
1920-luvulta aina 1950-luvulle keitetyt perunat ja läskisoosi olivat yleinen ruoka koko maassa.

Grimme, Kleine, Skals, Gr-sekä muut alan tuotteet

• MAAHANTULOHUOLTO

Uusien koneiden loppukokoonpano ja luovutus. Koneet viimeistellään, lisävarusteet asennetaan ja asiakkaalle annetaan käyttöönotto opastus

• HUOLTOVERKOSTO

11 huoltopistettä + kenttähuolto. Talvi ja ennakkohuoltojen suosio kasvaa

• ALKUPERÄISOSAT

2100 tuotetta ja yli 25000 kpl osia varastossa. Tilaa osat ennakkoon edullisemmin.

• TEKNINEN TUKI + TEHDASTUKI SEKÄ ASENNUSOHJEET

on mahdollista saada meiltä kun käytät alkuperäisosa. Koneesi toimii valmistajan tarkoittamalla tavalla, sekä koneen vaihtoarvo pysyy korkealla.

• ALAN KONEIDEN MYYNTI SEKÄ GR-TUOTTEIDEN VALMISTUS.

TARVIKENURKKA

Matot ja kuljetinhinnat myös muihin alan koneisiin. Kerro meille tuotteen mitat. (Tilattava ennakkoon) esim. Juko-Kverneland-DeWulf-Reekie-Whulmaus-AWR-sekä erikoismattojen valmistus.

Seuraa kotisivuja
www.grservice.fi

sähköposti: info@grservice.fi
puh. nro: 0400-187882, 0400-187812

GRSERVICE OY
www.grservice.fi

Rikkakasviaineet perunalle

Ennen perunan taimettumista (<10%)

Valmiste	Tehoaine	Käyttömäärä kg, l/ha
Boxer	Prosulfokarbi	2-4 l /ha
Boxer + Senkor SC 600	Prosulfokarbi+metributsiini	2 * 2-2,5 l + 0,2-0,25 l
Fenix	Aklonifeeni	2,5 l
Fenix + Senkor SC 600 + Spotlight Plus	Aklonifeeni + Metributsiini + Karfentratsoni-etyyli	1,5 l + 0,2-0,25 l + 0,2-0,25 l
Maatilan Aklonifeeni	Aklonifeeni	2,5 l
Maatilan Metributsiini	Metributsiini	0,3 - 0,6 kg
Metro	Metributsiini	0,3 - 0,6 kg
Mistral	Metributsiini	0,3 - 0,6 kg
Reglone + kiinnite	Dikvatti + kiinnite	1 - 2,5 l + 0,2 l
Senkor 600 SC	Metributsiini	0,35 - 0,58 l
Senkor 600 SC + Titus WSB + Sito Plus	Metributsiini + Rimsulfuroni + kiinnite	0,25 l + 20-25 g + 0,2 l
Spotlight Plus	Karfentratsoni-etyyli	0,2-0,25 l

Rikkakasvit 2-4 lehtiasteella, peruna taimella

Valmiste	Tehoaine	Käyttömäärä kg, l/ha
Maatilan S-Sulfuroni 125 g + kiinnite	Sulfosulfuroni + kiinnite	2 * 12,5 g + 0,1 l/100 l vettä
Maatilan S-Sulfuroni 100 g + kiinnite	Rimsulfuroni + kiinnite	20 - 30 g + 0,2 l
Monitor + kiinnite	Sulfosulfuroni + kiinnite	2 * 12,5 g + 0,1 l/100 l vettä
Titus WSB + Sito Plus	Rimsulfuroni + kiinnite	20 - 30 g + 0,2 l

Rikkakasvit, valvatti ja pähkämö, peruna on 5-10 cm

Valmiste	Tehoaine	Käyttömäärä kg, l/ha
Maatilan Metributsiini + Sunoco kiinnite	Metributsiini + Parafiniöljy	0,5 kg + 2-3 l
Metro + Sunoco kiinnite	Metributsiini + Parafiniöljy	0,5 kg + 2-3 l
Mistral + Sunoco kiinnite	Metributsiini + Parafiniöljy	0,5 kg + 2-3 l
Senkor 600 SC + Sunoco kiinnite	Metributsiini + Parafiniöljy	0,58 l + 2-3 l
Titus WSB + Sito Plus	Rimsulfuroni + kiinnite	50 g + 0,2 l

Kylänurmikka, muut yksivuotiset heinämäiset rikkakasvit, 3-lehtiasteelta pensomiseen

Valmiste	Tehoaine	Käyttömäärä kg, l/ha
Select Plus	Kietodiimi	1 l

Juolaheinä, 4-6 lehtiaste

Valmiste	Tehoaine	Käyttömäärä kg, l/ha
Agil 100 EC	Propakvitsafoppi	0,75 - 1,5 l
Focus Ultra	Sykloksidiimi	4 - 5 l
Focus Ultra + Dash kiinnite	Sykloksidiimi + kiinnite	2 - 3 l + 0,5 l/100 l vettä
Fusilade Max	Fluatsifoppi-P-butyli	0,75 - 2 l
Maatilan Propafop	Propakvitsafoppi	0,6 - 1,5 l
Maatilan S-Sulfuroni 125 g + Biowett kiinnite	Sulfosulfuroni + kiinnite	2 * 12,5 g + 0,1 l/100 l vettä
Monitor + kiinnite	Sulfosulfuroni + kiinnite	2 * 12,5 g + 0,1 l/100 l vettä
Pilot Ultra + Sito Plus	Kvitsalofoppi-P-etyyli + kiinnite	2 l + 0,2 l
Select Plus	Kietodiimi	2 l
Stratos Ultra	Sykloksidiimi	4 - 5 l
Stratos Ultra + Dash kiinnite	Sykloksidiimi + kiinnite	2 - 3 l + 0,5 l/100 l vettä
Targa Super 5 SC + Sito Plus	Kvitsalofoppi-P-etyyli + kiinnite	2 l + 0,2 l
Titus WSB + Sito Plus	Rimsulfuroni + kiinnite	50 g + 0,2 l

Tarkasta perunalajikkeen metributsiinin kestävyys lajike-edustajalta. Tankkiseokset löytyy viljelyoppaista. Tarkasta käyttömäärät, varoajat, ympäristörajoitukset ja käyttöohjeet aina ennen ruiskutusta valmisteiden etiketistä tai www.tukes.fi. Valmisteiden käyttöön ja ohjeisiin voi tulla muutoksia, tarkasta tiedot aina myyntipäällystekstistä ja aineiden valmistajilta/myyjiltä.

Luomuperunan viljely uusilla lajikkeilla onnistuu

Luomuperunanviljely on ollut aika haasteellista ja vaikeaa, koska lehtirutto ja seittiongelmat ovat vaivanneet luomuperunan yleisty- mistä ja kannattavuutta melkoisesti.

Luomuperunan viljelyssä tulee olla kun- nossa mm. hyvä viljelykierto, terve sertifioitu siemenperuna, mekaaninen penkin muotoilu ja rikkojen torjunta. Lehtiruton torjunnassa auttaa perunatarhan muotoilu korkeammak- si siihen soveltuvalla penkinmuotoilijalla, tällöin tarhojen välissä pystyy tuuli tuuletta- maan kasvustoa. Samoin istutusetäisyyden suurentaminen parantaa lehtiruton kestä- vyyttä samalla periaatteella.

Luomuruokaperunaksi soveltuvat esim. Soraya, Solist ja Gala. Niissä yhdistyy aikai-

suus ja laatu. Soraya on todettu käytännön luomuviljelyssä hyvin luomuun soveltuvaksi lajikkeeksi. Soraya muodostaa melko aikaisin isoja mukulakokoa ja sillä on korkea lehtiru- ton kestävyys. Se tarvitsee myös vähemmän tyypeä kasvuun. Sorayalla on jonkin verran herkkyyttä lehtipoltteeseen, mutta sen vai- kutus luomuviljelyssä on vähäisempi, koska lehtirutto tuhoaa kasvuston yleensä ennen lehtipoltetta.

Solist soveltuu aikaisuutensa vuoksi lu- omuviljelyyn. Solist tuottaa todella aikaisin mukulasadon ja se ehtii tehdä satoa ennen lehtiruton vaikutusta. Solistin suurin ongel- ma luomussa on seitinarkuus. Solistia lu- muun viljeltäessä tulisi olla seitistä puhdas

siemenperuna ja käyttää luomuun sovel- tua seintorjunta-aineita. Maalajin ei sovi olla karkeaa hietaa, koska seittiä aiheuttava Rhizoctonia solani -sieni tekee enemmän seiti- tiä Solistiin karkeilla hiekkamailla. Viljelykier- rolla perunaa 3-4 vuoden välein pystyy seitin maasaastunnan määrän pitämään pienenä.

Luomun tärkkelysperunantuotantoon so- veltuu esim. Albatros, jolla on hyvä lehti- ja mukularutonkestävyys ja Posmon aikaisuus. Albatrosilla on hyvä kestävyys seittiä vastaan. Albatrosilla on korkea tärkkelyssato, hyvä kuivuudenkestävyys ja hyvä viljelyvarmuus erilaisilla maalajeilla. Luomuperunan viljelyn onnistumisen edellytykset ovat parantuneet uusien lajikkeiden markkinoille tulon myötä. ●

TIESITKÖ TÄTÄ PERUNASTA
Perunan kysyntä alkoi elpyä 1980-luvulla, jolloin erilaiset peruna- valmisteet tulivat markki- noille. Valmistuslaitosten myötä perunasta tuli helppoa ja nopeaa ruokaa.

PURE PERUNA -hanke kertoo perunasta nuorille

Maa- ja kotitalousnaiset ja Haaga-Helia ha- luavat nostaa perunan arvostusta sekä pa- lauttaa perunan etenkin nuorten lautasille. Pure peruna -hankkeessa järjestetään kou- lutuksia ammattikeittiöosaajille ja infota- pahtumia nuorille kuluttajille. Tilaisuuksissa tuodaan esiin perunan ravitsemuksellisia ja ekologisia etuja ja innostetaan nuoria peru- nan käyttöön. ●

Seuraavat tapahtumat:

29.3. Piippolan kulttuuri- ja ammattiopisto / Maija Ojalehto

5.4. Kainuun ammattiopisto / Essi Keränen

12.4. KSAO, Kouvola seudun ammattiopisto / Hannele Veteli

Lisätietoja:

Info- ja koulutustilaisuuksista
katja.pethman@maajakotitalousnaiset.fi

Perunan käytöstä ammattikeittiöissä
johanna.rajakangas-tolsa@haaga-helia.fi

Perunan tuotannosta
antti.lavonen@mtk.fi

ISOKAPPA laatikot perunoille ja vihanneksille

- mittatarkka; käyttää varastotilan tehokkaammin
- kestävä, reilu naulaus
- pyöristetyt kulmat eivät kolhi perunaa
- elintarvikeystävällistä havupuuta

Valmistus mittatilaustyönä

- mitoitetaan tuottajan omaan järjestelmään
- lyhyt toimitusaika ja varma toimitus
- suoraan tehtaalta ilman välikäsiä
- voidaan koota myös paikalla kuljetuskustannusten säästämiseksi

- halutessa myös höylättyinä
- ulkonurkat viistetty
- päätylaudat liimattu ja naulattu

ISO KAPPA
täällä perunan on hyvä olla

Pyhäjoen Puu Oy

Tiirontie 6, 86100 Pyhäjoki
puh. 040 533 8438 • fax (08) 437 015
www.naturalli.fi

Frozen potato

4 annosta

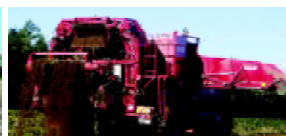
350 g jauhoista perunaa (kuorittuna)
400 g turkkilaista jugurttia
0,75 dl sokeria

1. Kuori perunat. Keitä tai höyrytä ne kypsäksi.
2. Soseuta kypsät perunat siivilän läpi painamalla tai sähkövatkaimella ja anna jäähtyä.
3. Lisää sokeri ja jogurtti perunasoseen joukkoon. Soseuta massa kuohkeaksi sähkövatkaimella.
4. Siirrä massa laakeaan astiaan ja anna sen jähmettyä pakastimessa noin tunti välillä sekoittaen.
5. Tarjoile jähmettyneenä pehmiksen tapaan marjojen ja raastetun sitruunankuoren kera. Haaga-Helian keittiömestariopiskelijat kehittivät uusia käyttötapoja perunalle.

Kuva: Laura Riihelä

Pekomat Oy

Pekomat toimittaa laadukkaat ja edulliset osat erilaisiin korjuukoneisiin
Hessels Zeefbanden on Hollantilainen osatoimittaja jo 50 vuoden
kokemuksella ensi asennus laatua.

Toimitamme myös alkuperäisiä varaosia Grimme Wühlmaus / WM Kleine koneisiin

Nyt on oikea aika tutkia oma korjuukone ja pyytää tarjous varaosista

Toimitamme myös

- erikoismattoja erilaisiin sadon käsittelylaitteisiin asiakkaan mittojen mukaan
- lajittelijan seulaverkot mittojen mukaan
- dt DIJKSTRA varaosat
- STRUIK varsiston murskauskoneet ja varaosat
- Salaojan huuhtelulaitteiden putket ja muut varaosat

Hyvää tulevaa satokautta kaikille

Jyri-Pekka Raittila

www.pekomat.fi

Pekomat Oy

puh 0501668 / 036536614
Teollisuuskatu 2 64260 KASKINEN

pekomat@pekomat.fi

Dagsmarkin PERUNALAJIKEVERTAILU

Dagsmarkin vuosittaisen lajikevertailun toteuttaa Österbottens Svenska Lantbrukssällskap. Tänä vuonna koe oli Leif Hammarbergin pellolla Dagsmarkin Korsbäckin kylässä. Pelto on hyvin ravinteikasta vanhaa merenpohjamaata. Perunalajikkeiden tärkkelyspitoisuudet olivat normaalia pienempiä kyseisellä

lohkolla. Varsinkin jauhoisten lajikkeiden ja tärkkelysperunalajikkeiden tärkkelyspitoisuudet olivat selvästi normaalia pienempiä. Osa syynä siihen voi olla halla 7.9. Lajikkeita oli vertailussa kuudelta eri siemenperunatalta. Ohessa meidän lajikkeiden tulokset. ●

Viljelytiedot 2016	
Maalaji	He/LL
Esikasvi	Peruna
Viljavuusluvut	pH 5,2 Ca 732 P 15 K140 Mg 120
Lannoitus	Hevi 1, 500 kg/ha (=40 kg N/ha)
Peittaus	Ei
Istutus	30,5
Siemenperuna	Sertifioitu siemenperuna
Rikkakasvitorjunta	Fenix 1,5 l + Spotligt 0,25 l
Rutontorjunta	5 ruiskutusta
Varrenhävitys	Ei. Halla 7,9
Nostopäivä	1. sato 18.8. ja 2. sato 4.10.
Ruutukoko	3 m x 2 riviä x 2
Istutusetäisyys	25 cm
Siemenperunamäärä/3m	12 kpl

Lajike/Sort	Taimettuminen pv 50 %	Mukulamäärä / taimi kpl	Sato 18.8.	Sato 4.10.	Koko/Storlek				Tärkkelys	Mätä	Vihertyneet	Rupi	Epämuotoiset	Sisäiset viat	Ontot
			t/ha	t/ha	30-40	40-50	50-65	65+							
					%										
AGILA	23	12	52	60	5	13	49	34	11	0,0	7,8	0,0	9,9	0,0	0,0
ALBATROS	26	8	32	41	3	13	60	24	17,3	0,0	12,4	0,0	13,6	1,4	0,0
BALU	25	12	40	37	6	42	38	13	10,7	0,0	17,1	0,0	17,0	0,0	4,5
BEO	20	14	41	44	9	32	49	9	17,5	0,0	14,4	0,0	6,4	0,0	0,0
GALA	23	14	48	55	5	28	59	9	11,6	0,0	6,0	0,0	5,0	0,0	0,0
PRIVILEG	18	11	51	51	4	27	61	7	15,7	0,0	31,3	0,0	3,8	0,0	0,0
SF VARIO	18	12	59	54	0	18	67	15	11,6	0,0	17,4	0,0	12,9	1,6	0,0
SOLIST	17	15	56	57	3	12	38	46	10,6	0,0	21,0	0,7	16,5	2,4	5,0
SORAYA	18	16	63	62	6	17	42	35	10,9	0,0	6,9	0,0	10,7	0,0	0,0
Kaikkien lajikkeiden 58 kpl tulosten:															
keskiarvo	21	13	44	54	7	24	51	18	12,6	0,4	13,1	0,1	7,9	0,2	0,5
vaihteluväli	16-29	6-30	24-63	34-91	0-32	3-52	20-70	0-68	<10-20,0	0,0-5,2	0,7-35,9	0,0-1,8	0,0-22,4	0,0-2,4	0,0-5,6

PERUNA-ALAN UUTISIA

Siemenen käsittely: Ota pois suursäkistä!

Siemenperuna on pakattu suursäkkiin siemenperunan siirtoa varten. Älä säilytä siemenperunaa suursäkissä, vaan tyhjä perunat säkistä puhtaaseen pestyyn perunalaatikkoon.

Suursäkkiä ei ole tehty siemenperunoiden idättämistä varten. Suursäkin sisälle kertyy kosteutta ja perunalle haitalliset bakteerit alkavat lisääntymään kosteassa, mikäli niitä pidetään kauan suursäkissä.

TIESITKÖ TÄTÄ PERUNASTA
Kiinassa perunaa tuotetaan jo enemmän kuin Euroopassa, mutta Kiina ei ole omavarainen perunan suhteen. Kiinassa varsinkin nuorisossa haluaisi syödä nykyään mieluummin perunaa kuin riisiä.

Baltic Rose

Lajikkeita Norikalta

RAMBO, tärkkelysperuna. Onko tässä voittamaton lajike tärkkelyspuolelle? Tämä lajike ampuu ainakin ankeroiset pelloilta. Keltaperuna-ankeroisten kestävyys Ro1, 5 ja valkoperuna-ankeroisen kestävyys Pa2.

BALTIC ROSE (Itämeren ruusu), punakuorinen kaunotar. Ruokaperuna, jossa ulkoinen kauneus ja maku kohdallaan. Korkean sadontuottokyvyn omaava lajike. Tulossa siemen-tuotantoon Suomeen.

NORDLICHT (Revontuli), tärkkelysperuna. Kuraksesta jalostettu korkean tärkkelyksen tuottava melko myöhäinen lajike.

SF HIT, jauhoinen ruokaperuna. Saa nähdä tuleeko tästä nimensä mukaista hittiä.

PENNI, ruokaperuna. Nimensä mukaisesti taatusti pienikoista perunaa paljon tuottava erikoislajike.

BONUS, chipsi- ja tärkkelysperuna. Erittäin aikainen lajike. Tuottaako bonusta nimensä mukaisesti?

Peruna pärjäsi Suomen kansallisruokakisassa

Suomen kansallisruokakilpailun selvä voittaja lähes 10 000 äänellä on ruisleipä. Kärkijoukossa olivat myös karjalanpaisti, karjalanpiirakka sekä paistettut kalat perunamuusin kanssa. Peruna eri muodoissa pärjäsi siis mainiosti.

Syksyllä 2016 kansallisruoasta järjestettyyn kansanäänestykseen osallistui lähes 50 000 suomalaista. Ensimmäisessä äänestysvaiheessa kesällä 2016 noin 10 000 ihmistä antoi yhteensä yli tuhat erilaista ehdotusta kansallisruokafinalisteiksi. Ruoka-alan asiantuntijoista muodostettu raati valitsi suosituimmista ehdotuksista 12 kotimaista ruoka-aarretta: pizza, hernekeitto, ruisleipä, mämmi, kalakeitto, viili, karjalanpiirakka, mustikkapiirakka, paistettut muikut/silakat/ahvenet perunoilla, karjalanpaisti, graavi kala ja maksalaatikko. Raadin oma suosikki oli sesonkeihin soveltuva kalakeitto, joka sopii tarjoiltavaksi aina ruisleivän kanssa.

Ruisleipä oli alle 30-vuotiaiden äänestäjien ylivoimainen suosikki. Nuorten suosikki oli myös muun muassa karjalanpiirakka, kun taas yli 60-vuotiaiden joukossa äänestettiin eniten karjalanpaistia ja paistettuja muikkuja tai silakoita muusilla. Mustikkapiirakka oli suosituin jälkiruoka kaikenikäisten keskuudessa.

Kansallisruokaaäänestyksen järjestivät ELO – Suomalaisen ruokakulttuurin edistämistätiö yhdessä Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:n ja maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Laatu, palvelu, asiantuntemus

Meille asiakkaan tyytyväisyys ja asioiden toimivuus ovat kunnia-asioita. Äärimmäisen sitoutuneet päämiehet, huolellinen konetyypin valinta yhdessä asiakkaan kanssa, koulutus koneen käyttöönoton yhteydessä sekä vuosia kestävä palvelu varaosa- ja muissa teknisissä asioissa kelloon katsomatta.

Liity tyytyväisten asiakkaittemme joukkoon.

MASSANO JYRSIMET

STANDEN SEULAKONEET

MIEDEMA ISTUTTAJAT

NESTELANNOITTEET

**MARA TASAUSLANAT JA
AFT SALAOJAKONEET**

DEWULF KORJUUKONEET

SOPIMUSHUOLTOVERKOSTOMME AVULLA LAITTEIDEN KUNNOSSAPITO ON NOPEAA JA VAIVATONTA. KATSO LISÄÄ KOTISIVUILTAMME TAI POIKEA PALVELEVAAN LIIKKEESEEMME LAITILAAN.

LÖYDÄT MEIDÄT MYÖS
FACEBOOKISTA